

EDUSKUNNAN VASTAUS 161/2000 vp**Hallituksen esitys laiksi satovahinkojen korvaamisesta*****Asia***

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi satovahinkojen korvaamisesta (HE 86/2000 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asias-
ta mietinnön (MmVM 12/2000 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki**satovahinkojen korvaamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §***Sovellettamisala***

Valtion varoista voidaan maksaa satovahinkokorvauksina viljelmäkohtaista korvausta ja yleiskorvausta sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §***Satovahinkokorvaus***

Tässä laissa tarkoitettuja korvauksia (*satovahinkokorvaus*) voidaan maksaa vahingosta, joka aiheutuu:

1) kasvavalle tai korjuuvaiheessa olevalle sadolle hallasta, raesateesta, kaatosateesta, rajuilmasta, poikkeuksellisista tulvista, poikkeuksellisesta kuivuudesta tai muusta vastaavasta viljelijästä riippumattomasta, poikkeuksellisen suuresta luonnonolojen vaihtelusta;

2) talvehtivalle kasville poikkeuksellisista talvehtimisolosuhteista; taikka

3) poikkeuksellisen tulvan tai poikkeuksellisen runsaiden sateiden aiheuttaman märkyyden vuoksi kylvämättä jäämisestä.

Tässä laissa satovahingolla tarkoitetaan sadolle aiheutunutta määrällistä vahinkoa. Satovahinkokorvausta voidaan maksaa myös, jos sadolle on 1 momentissa tarkoitettua syystä aiheutunut sellainen vahinko, ettei sato heikentynyt laatunsa vuoksi kelpaa mihinkään käyttötarkoitukseen.

Tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitettua laadullisesta vahingosta ja siitä, milloin osittainen satovahinko voidaan katsoa täydelliseksi satovahingoksi, annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Poikkeuksellisten tulvien korjatulle tai varastossa olevalle sadolle aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen sovelletaan, mitä siitä erikseen säädetään.

3 §

Korvauksen saajat

Satovahinkokorvausta voidaan maksaa Suomessa maa- tai puutarhataloutta harjoittavalle viljelijälle, joka on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö taikka luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmä.

Edellytyksenä satovahinkokorvauksen maksamiselle luonnolliselle henkilölle on, että viljelijä tai hänen puolisonsa on satovahinkovuotta edeltävän vuoden päättyessä vähintään 18-vuotias ja enintään 65-vuotias. Satovahinkokorvausta voidaan maksaa alle 18-vuotiaalle hyväksyttävästä syystä.

Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa ja tuolverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöä.

4 §

Korvauksen saamisen edellytykset

Satovahinkokorvauksia voidaan maksaa viljelijälle, jolla on vähintään kolme hehtaaria peltoa viljelyksessä tai vähintään puoli hehtaaria avomaan puutarhakasvien tuotantoa.

Korvausta ei kuitenkaan voida maksaa sellaisessa pellossa aiheutuneesta vahingosta, jota koskee luopumiseläkelain (16/1974) 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) 9 §:ssä tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 12 §:ssä tarkoitettu sitoumus.

Korvausta ei voida myöskään maksaa, ellei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä, sellaisessa kasvulohkossa aiheutuneesta vahingosta, josta viljelijällä on valtion kanssa tehty sopimus luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymisestä, siltä ajanjaksolta, jolta tuottajalle maksetaan Euroopan yhteisön kokonaan tai osittain rahoittamaa siirtymävaiheen tukea tavanomaisesta tuotannosta luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymisen vuoksi.

Korvausta voidaan maksaa vain sellaisella tuotantoalalla aiheutuneesta vahingosta, jota vil-

jellään vähintään paikkakunnan tavanomaisen viljelytavan mukaisesti. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, mitä pidetään paikkakunnan tavanomaisena viljelytapana.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä kasvilajeista, joita kohdanneet satovahingot otetaan huomioon viljelmän satovahinkoja määrättäessä.

5 §

Määräraha korvausten maksamista varten

Korvausten maksamista varten otetaan valtion talousarvioon vuosittain 3 400 000 euron suuruinen määräraha.

Jos 1 momentissa tarkoitettu määräraha osoittautuu poikkeuksellisen laajojen vahinkojen takia riittämättömäksi, määrärahaan voidaan osoittaa talousarviossa korotus.

6 §

Kasvilajien yksikköhinnat

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistetaan vuosittain tämän lain mukaan korvattaville kasvilajeille yksikköhinnat käytettäviksi satovahinkojen arvioinnissa. Yksikköhintana pidetään interventiohintaa tai vahinkovuotta edeltäneenä vuonna toteutunutta markkinahintaa, jolloin voidaan ottaa huomioon myös markkinoiden myöhempi kehitys. Jos interventio- tai markkinahintaa ei ole, maa- ja metsätalousministeriö määrää yksikköhinnan satovahinkoneuvottelukuntaa kuultuaan. Yksikköhintaa määrättäessä voidaan ottaa huomioon kasvilajille maksettava tuotantotuki.

7 §

Normisato

Normisatojen määräämistä varten valtakunnan alue jaetaan normisatoalueisiin siten kuin valtioneuvoston asetuksella erikseen säädetään. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksel-

la säädetään vuosittain kasvilajeittain normisatodot kullekin normisatoalueelle.

Kasvilajin normisadolla tarkoitetaan normisatoalueella saatua keskimääräistä vuosisatota pinta-alayksikköä kohti. Normisato lasketaan vahinkovuotta edeltäneiden viiden vuoden sato-tilastojen perusteella aritmeettisena keskiarvona. Tästä laskemistavasta voidaan poiketa, jos poikkeamiseen on erityinen syy tai jos tarvittavia sato-tilastoja ei ole käytettävissä.

Kasvilajin normisadon arvo lasketaan käyttämällä kertoimena maa- ja metsätalousministeriön kyseiselle kasville vahvistamaa yksikköhintaa.

Viljelmän normisadon arvolla tarkoitetaan viljelmällä viljeltyjen tämän lain mukaan korvattavien kasvilajien normisatojen viljelyaloilla kerrottujen arvojen summaa.

8 §

Viljelmäkohtainen satovahinkokorvaus

Viljelmäkohtainen satovahinko lasketaan vähentämällä viljelmän normisadon arvosta vahinkovuoden sadon arvo. Jos poikkeuksellisten talvehtimisolosuhteiden johdosta talvehtimisvahingon kärsinyt kasvusto rikotaan ja kylvetään uudelleen tai jätetään kesannoksi, viljelmäkohtaista satovahinkoa laskettaessa otetaan kuitenkin huomioon vain 30 prosenttia asianomaisen kasvin normisadon arvosta tuhoutuneella viljelyalalla. Tarkempia säännöksiä talvehtimisvahingon korvaamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Vahinkovuoden sadon arvo lasketaan kasvilajien pinta-alojen ja yksikköhintojen perusteella käyttämällä vahingolta säästyneiden kasvilajien satoina niiden normisatoja ja vahingoittuneiden kasvilajien satoina vahinkoalalta arvioituja satoja.

Viljelijän omavastuuosuus viljelmän satovahingosta on 30 prosenttia viljelmän normisadon arvosta. Talvehtimisvahingon osalta viljelijän omavastuuosuus lasketaan talvehtivien kasvien pinta-alan perusteella.

Viljelmäkohtaista satovahinkokorvausta voidaan maksaa enintään viljelijän omavastuuosuus-

della vähennetty satovahingon määrä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään vuosittain siitä, miten suuri osa omavastuuosuudella vähennetystä satovahingosta korvataan. Korvausta ei suoriteta, jos korvattava määrä olisi 90 euroa pienempi.

Tässä pykälässä tarkoitettua korvausta on haettava ennen kuin sadonkorjuu vahinkoalalla aloitetaan. Korvausta talvehtimisvahingosta on haettava ennen vahingoittuneen kasvuston rikkomista ja viimeistään vahingon ilmenemistä seuranneen kesäkuun 30 päivänä. Korvausasian käsittelee sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen, jonka alueella viljelmän talouskeskus sijaitsee. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä korvausta haettaessa noudatettavasta menettelystä.

9 §

Yleiskorvaus

Jos vahinko on aiheutunut laajalla, maantieteellisesti selvästi rajattavalla alueella, valtioneuvoston asetuksella määrättävillä perusteilla voidaan maksaa vahinkoa kärsineille viljelijöille yleiskorvauksia.

10 §

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät

Tässä laissa tarkoitettut korvaushakemukset käsittelee ja korvausten myöntämisestä päättää sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen, jonka alueella viljelmän talouskeskus sijaitsee. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia satovahingon arvioinnista 8 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa. Vahinkojen arvioinnissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat tarvittaessa käyttää asiantuntijoina neuvontajärjestöjä. Neuvontajärjestöille voidaan maksaa niiden antamasta asiantuntijavastausta korvausta 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua määrärahasta maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyillä perusteilla. Kunnilla on

oikeus periä korvausta hakeneelta viljelijältä satovahinkoarvion suorittamisesta maksu, jonka perusteista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen on toimitettava satovahinkokorvauksiin liittyvät tiedot maa- ja metsätalousministeriölle siten kuin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkemmin säädetään.

11 §

Satovahinkoneuvottelukunta

Tässä laissa tarkoitettujen toimenpiteiden valmistelua varten valtioneuvosto asettaa satovahinkoneuvottelukunnan, jonka tehtävänä on toimia maa- ja metsätalousministeriön apuna satovahinkojen korvaamista koskevissa asioissa. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina maa- ja metsätalousministeriö, valtiovarainministeriö sekä maataloustuottajain keskusjärjestöt. Neuvottelukunnasta ja sen tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Muiden säännösten soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettujen korvausten myöntämisessä, maksamisessa, takaisinperinnässä, oikaisussa ja valvonnassa noudatetaan maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annettua lakia (1336/1992). Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset valvonnassa noudatettavasta menettelystä.

13 §

Korvauksen alentaminen ja epääminen

Satovahinkokorvausta voidaan alentaa tai se voidaan evätä, jos korvauksen hakijan puolella on tahallisesti tai huolimattomuudesta myötävaikutettu vahinkoon.

Satovahinkokorvaus voidaan evätä, jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on korvauksen saamiseksi annettu sellainen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta.

14 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätökseen haetaan muutosta siinä järjestyksessä kuin maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetussa laissa säädetään.

15 §

Asetuksenantovaltuus

Korvauksen määrittämisessä ja maksamisessa noudatettavasta menettelystä sekä muusta tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarkemmat säännökset maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tällä lailla kumotaan satovahinkojen korvaamisesta 4 päivänä heinäkuuta 1975 annettu laki (530/1975) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2000
